

Installateurs maken slag met prefab

Jan Sint Nicolaas

Den Haag - In de bouw is het prefabriceren van onderdelen weliswaar gemeengoed, maar in de installatietechniek is deze wijze van bouwen niet altijd mogelijk. Bij de bouw van de Jubi-torens in Den Haag hebben Imtech en Homij in samenwerking met BAM en Ballast Nedam op dit vlak wel een slag gemaakt.

De twee installateurs hebben voor de twee ministerietorens het bestaande integrale installatieconcept DLS van Homij verder uitgewerkt. "Het gedachtegoed was er dus al", zegt Umberto de Groot van Homij. "maar we hebben het hier veel projectspecifieker gemaakt en verder doorgevoerd." Belangrijk voordeel hierbij was dat de twee bedrijven, voor Jubi samenwerkend in de vof Jubi-Techniek, vanaf het begin bij het bouwproces betrokken zijn geweest.

Zo konden de bedrijven het in een vroeg stadium voor elkaar krijgen dat in de kelders van de torens ruimte werd gecreëerd voor een complete productiehal voor de prefabricage van primaire installatietechnische onderdelen. "Daarbij gaat het om veel voorkomende installatiedelen. Sommige onderdelen moesten we hier 7500 keer maken", licht Hans Dobbe van Imtech toe. Daarnaast zijn verschillende specifieke onderde-

Het complex met de torens van de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken dat in Den Haag vrijrijst, is na voltooiing het grootste rijksgebouw van Nederland. Cobouw volgt de werkzaamheden.

len fabrieksmatig en projectmatig ontwikkeld. Met de prefab-montagehal, die inmiddels al weer is ontmanteld, kon de doorlooptijd worden geminimaliseerd. "Maar een voorwaarde is natuurlijk wel dat je de bouw kunt volgen. Hier luistert de logistiek zo nauw dat je daar vanzelf toe wordt gedwongen." Voor het transport van de onderdelen naar de verdiepingen volgden de installateurs de bouwers dus op de voet. Telkens als een verdiepingvloer bijna klaar was, hees een kraan een speciaal ontwikkelde container vol met geprefabriceerde installatieonderdelen door de laatste opening naar boven, waar ze door middel van een laadklep konden worden uitgeladen.

Volgens Dobbe en De Groot is het

prefab produceren in de installatietechniek duidelijk in beweging. Wel vergt het bij grote projecten als Jubi, met in totaal 78 bouwlagen verdeeld over twee torens, wel een gedegen voorbereiding. Dobbe: "Als je iets goeds bedenkt, dan heb je daar veel profijt van, maar als het niet goed is, kom je dat ook 78 keer tegen." Essentieel is volgens beide projectmanagers ook de medewerking van de diverse fabrikanten en leveranciers, zodat 'just-in-time' kan worden geleverd.

Spanning

Inmiddels zijn Homij en Imtech zover dat de torens van de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken fasegewijs onder de definitieve netspanning komen te staan. Binnenkort worden de eerste trafo's ingeschakeld. De bouwspanning wordt parallel daaraan ontmanteld. De installateurs vierden vorige week nog een andere mijlpaal. Hans Dobbe: "De grote apparaten zoals die voor de luchtbehandeling gingen naar de hoogste verdieping. Enkele installaties in de kelder en op de negende verdieping staan op het punt van opstarten voor de testfase. En terwijl de klimkisten aan de buitengevels richting hoogste punt kruipen, worden op straatniveau, op een krappe locatie, de voorbereidingen getroffen voor de grondboringen ten behoeve van de wko-installatie.

Installatiedelen worden geprefabriceerd in een kelder-ruimte van één van de Jubi-torens.

Cobouw
24 augustus 2011